

Združenje slovenskih častnikov iz »črne doline«

S slovenskimi vojaki na vojaški vaji MLF na Madžarskem decembra 2017

Hrastnik je industrijsko-rudarski kraj v Zasavju, kjer je rudarstvo v zatonu. Še vedno pa sta prisotni rudarska in steklarska tradicija, ki ju negujejo prebivalci v tej »črni dolini«, kot jo je poimenoval hrastniški pisatelj Vinko Trinkaus. V razvoju kraja je bila zelo pomembna društvena dejavnost (kulturna, športna, veteranska, interesna ...), ki je predstavljala pomemben dejavnik razvoja v delavskem in kmečkem okolju.

V petdesetih letih dvajsetega stoletja se je oblikovala tedanja Zveza rezervnih vojaških starešin in zgledno delovala do osamosvojitve, ko je njeno delovanje zamrlo. Sredi leta 1992 je major Jože Zorčič s skupino podobno mislečih samoiniciativno pristopil k ustanovitvi oziroma oživitvi stanovske častniške organizacije v občini Hrastnik. S predanostjo in vztrajnostjo posameznikov jim je že v istem letu uspelo k prostovoljnemu sodelovanju pritegniti večji del občanov z vojaškim častniškim ali podčastniškim činom, in tako so začeli oblikovati občinsko združenje slovenskih častnikov. Jože Zorčič je bil izvoljen za njegovega predsednika in je funkcijo zelo uspešno in požrtvovalno opravljal polnih 10 let – do leta 2002, ko jo je predal mlajšim kadrom. Za njegovega naslednika je bil izvoljen poročnik Gorazd Hafner, ki to funkcijo še vedno zelo uspešno opravlja. V sestavi iniciativne skupine je bil tudi stotnik David Srebotnik, ki danes predano in strokovno opravlja delo sekretarja združenja. Število članov Občinskega združenja slovenskih častnikov Hrastnik se je prvotno poveče-

valo, nato pa za daljše obdobje ustalilo pri številu 115. Danes ima združenje 121 članov in 4 članice (53 z vojaškim častniškim činom, 27 z vojaškim podčastniškim činom, 32 vojakov in 13 drugih), vodi pa ga 9-člansko predsedstvo. Znotraj društvene sestave zelo uspešno deluje strelska sekcija, ki je bila oblikovana pred 12 leti. Pred leti je naše združenje, na podlagi predpisanih pogojev s strani Ministrstva za obrambo RS, pridobilo status društva, ki deluje v javnem interesu na področju obrambe.

Občinsko združenje slovenskih častnikov Hrastnik se predstavlja z lastnim praporom, pri nakupu katerega je sodelovalo veliko število članov. Skrb zanj sta prevzela štabni vodnik Andrej Mlinar, praporščak, in vojak Branko Šmit, namestnik praporščaka – nosita ga na vseh protokolarnih in drugih pomembnih dogodkih. Združenje vsako leto izda zloženko, v kateri javnosti predstavi organiziranost in delovanje ter program za tekoče leto. Z objavo člankov v medijih skrbimo, da je tudi javnost redno obveščena o delovanju našega združenja.

DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA

Prioritetna dejavnost našega stanovskega združenja je usmerjena v vojaškostrokovno dejavnost. Med leti delovanja smo v društvu oblikovali različne vojaškostrokovne vsebine, ki se sedaj izvajajo na letni ravni. Tako vsako leto izvedemo dve ekskurziji, ogled vaje enote Slovenske vojske (SV) ali mednarodne enote MLF (trilateralna enota Multinational Land Force), organiziramo vojaškostrokovno predavanje, taktičnoorientacijski pohod in strelske dejavnosti ter se udeležimo dneva odprtih vrat ene od vojašnic SV.

V sklopu posamezne ekskurzije obiščemo vojaško enoto ali poveljstvo SV, kjer se seznanimo s sestavo, nalogami in delom enote oziroma poveljstva, druga ekskurzija pa je namenjena obisku enega od pomnikov osamosvojitvene vojne – seznanimo se z izkušnjami TO na obiskanem območju (dejavnosti štabov TO, vojaške akcije in boji enot TO). Aktivno se udeležujemo dneva odprtih vrat v Vojašnici Franca

Major Jože Zorčič prejema najvišje priznanje ZSČ – kipec generala Dolničarja.

Rozmana Staneta v Celju, in sicer organiziramo predstavitev združenja, sodelujemo pa tudi na tekmovanju v kuhanju vojaškega obroka. Strokovni stik s SV želimo ohraniti tudi z ogledom vojaških vaj in taktičnotehničnimi prikazi sredstev SV na dejavnostih našega združenja ali v vojašnicah SV. Že več kot 15 let se udeležujemo ogledov mednarodnih vojaških vaj MLF »Zvita podlasica«, ki se praviloma vsako leto organizirajo v eni od sodelujočih držav (Italija, Madžarska ali Slovenija). Na teoretičnih predavanjih člani seznanjamo z novostmi na obrambno-varnostnem področju naše države, še posebej glede organizacije in delovanja SV.

Strelska dejavnost združenja je zelo raznolika, prioriteta pa sta skrb za strelsko usposobljenost naših članov in aktivno delovanje strelske sekcije. Združenje vsako leto izvede 3 do 4 strelska urjenja s pištolo ali vojaško puško M48, ki so namenjena vsem članom. Ko je SV še zagotavljala strelivo za ZSČ, smo na njihovih streliščih organizirali tudi strelska urjenja s polavtomatsko puško 7,62 mm in avtomatsko puško M70 7,62 mm. V strelsko sekcijo so vključeni predvsem člani združenja, ki aktivno izvajajo treninge s pištolami in revolverji velikega kalibra in se udeležujejo tekmovanj. Vodja strelske sekcije je štabni vodnik Rudi Senčar – odličen strelec ter organizator strelskih in drugih dejavnosti združenja. Že nekaj let z ekipo združenja sodelujemo v strelski ligi Alpe-Adria (tekmovanje v streljanju s pištolami in revolverji velikega kalibra). Vodstvo strelske lige A-A je člani strelske sekcije združenja na podlagi dobrih organizacijskih sposobnosti zadolžilo tudi za organizacijo ene tekme strelske lige

v tekočem letu. Poleg omenjenih se združenje s svojimi ekipami udeležuje tudi drugih strelskih tekmovanj (tekmovanje v streljanju s polavtomatsko puško – PAP – 7,62 mm v Laškem, prvenstvo ZSČ v streljanju s pištolami v Trbovljah, tekmovanje v streljanju s puško M48 v organizaciji SV).

Poleg vojaškostrokovne dejavnosti – osnovne dejavnosti združenja – se udeležujemo tudi dogodkov kulturnozgodovinskega ali športno-rekreativnega značaja na lokalni, regijski ali državni ravni. Na lokalni ravni aktivno sodelujemo z vsemi domoljubnimi in veteranskimi organizacijami (sekcijami in odbori), naše združenje je del koordinacije domoljubnih in veteranskih organizacij v Zasavju. Vsako leto smo prisotni na naslednjih dogodkih:

- pohodi »Po poteh spominov« v Hrastniku,
- pohod ob obletnici diverzije v jami Ojstro,
- pohod in proslava Pri treh žebljih na Osankarici,
- Šarhov pohod,
- pohod veteranskih in domoljubnih organizacij Zasavja v spomladanskem času,

- pohod in proslava na Kumu ob obletnici osamosvojitve in obrambe oddajniškega centra,
- spominski pohod v Dražgoše,
- spominski pohod »Triglav – simbol svobode« s slovesnostjo,
- pohod »Po poteh Soške fronte« in
- spust po reki Kolpi »Kolpa-Kupa«.

Praporščaka se redno udeležujeta usposabljanja v organizaciji ZSČ in letnega srečanja praporščakov domoljubnih in veteranskih organizacij na Koroškem. Vsako leto opravimo tudi analizo dela članstva in poskrbimo, da najzaslužnejši prejmejo priznanja ZSČ za uspešno delo in dejavnost v združenju. Priznanja praviloma podeljujemo na letnem zboru članov in druženju ob zaključku koledarskega leta.

TAKTIČNOORIENTACIJSKI POHOD

V združenju že leta veliko pozornost posvečamo praktičnim vojaškostrokovnim vsebinam. V jesenskem času organiziramo praktično obliko usposabljanja, in sicer pohod z vojaškimi vsebinami, ki smo ga pred dvema letoma posodobili in preimenovali v taktičnoorientacijski pohod. Pohod je organiziran s startom v Hrastniku in ciljem na eni od točk v njegovi okolici, dejavnost pa traja 3 do 4 ure. Pohod poteka po dveh enakovrednih trasah, ki imata ločene kontrolne in skupne delovne točke. S pomočjo kontrolnih točk se usmerjajo ekipe na trasi pohoda, na delovnih točkah pa udeleženci rešujejo naloge vojaškostrokovnih vsebin. Ekipe lanskega pohoda so tako na delovnih točkah naletele na naslednje praktične vojaške in štabne vsebine:

- določanje točke na karti s pomočjo UTM-koordinat,
- razstavljanje in sestavljanje puške M48 in pištole M57,
- met bombe na cilj,
- črkovanje sporočila s pomočjo tablice za črkovanje,

Strelsko urjenje z avtomatsko puško na strelišču Pečovnik

- reševanje nalog iz orientacije na zemljišču in karti,
- šifriranje/dešifriranje sporočila,
- taktični znaki v uporabi v SV in
- streljanje z zračno puško.

Pohod nima tekmovalnega značaja, temveč je namenjen vsem članom združenja, ne glede na njihovo starost in fizično pripravljenost. Želja našega združenja pa je, da bi ta dejavnost preseгла lokalne okvire in prerasla v skupni dogodek ZSČ, ki bi imel v določeni meri tudi tekmovalni značaj.

STRELSKA DEJAVNOST IN VELIKA PRIDOBITEV V LETU 2017

Strelstvo ima že od začetka delovanja Občinskega združenja slovenskih častnikov Hrastnik v njem pomembno vlogo – izhaja namreč iz bogate strelske tradicije našega kraja. V preteklosti so na območju Hrastnika delovale tri strelske družine: SD Rudnik, SD Steklarna in SD Ernesta Drakslerja na Dolu pri Hrastniku. Dejavnost dveh je žal zamrla, medtem ko SD Rudnik danes deluje v zmanjšanem obsegu in omogoča le strelsko vadbo z zračnim orožjem za mlajše generacije.

Za aktiven razvoj strelske dejavnosti so zaslужni predvsem štirje člani združenja: prvi predsednik združenja major Jože Zorčič (odlični strelci s pištolo), štabni vodnik Rudi Senčar (odlični strelci in organizator strelskih dejavnosti), višji vodnik Vladimir Mrak (odlični strelci s športnim in vojaškim orožjem ter trener streljanja z zračnim orožjem) ter sedanji predsednik združenja poročnik Gorazd Hafner (odlični strelci s pištolo in revolverjem). Zаметki strelske dejavnosti segajo v leto 2000, ko je združenje kupilo prvo športno orožje (pištolo M-70 7,65 mm). Prva urjenja v streljanju so člani opravili na Joštu nad Hrastnikom, prvega tekmovanja pa se je strelska ekipa udeležila v Kočevski Reki. V tem času se je oblikovala strelska sekcija in z leti se je izkazalo, da je bila odločitev o gojenju strelstva v združenju prava. Od strelskih družin, ki so dejavnost opustile, je združenje pridobilo nekaj športnega orožja in dokupilo manjkajočo strelsko opremo. Omogočanje strelskih dejavnosti je vplivalo tudi na porast članstva, dobri rezultati in veselje do dejavnosti pa so nekatere člane spodbudili tudi k pridobitvi ustreznih kvalifikacij in k nakupu lastnega športnega orožja. Ker pa združenje ni imelo svojega strelišča, je strelska sekcija dolga leta gostovala pri sosedih v Trbovljah.

Med obiskom taktično-tehničnega zbora ob dnevu odprtih vrat Vojašnice Edvarda Peperka maja 2017

Pred tremi leti smo se zato v združenju začeli pogovarjati o možnosti pridobitve lastnega strelišča z vsaj šestnajstimi strelskimi mesti za streljanje s pištolo in revolverjem na daljavi do 25 m. Kar nekaj časa smo iskali primerno lokacijo, prelomno pa je bilo leto 2017, ko smo pridobili v najem parcelo na degradiranem rudniškem območju. Takoj so stekle dejavnosti urejanja potrebne dokumentacije, 2. maja 2017 pa se je začelo količenje strelišča – ta dan tako štejeemo za začetek gradnje strelskega poligona, ki je trajala štiri mesece, uradno odprtje je bilo 8. septembra 2017. Pri gradnji poligona je prostovoljno delalo 32 članov združenja, kar predstavlja približno tretjino članstva, opravljenih je bilo 69 delovnih akcij in 1237 prostovoljnih delovnih ur. Pri delu je sodelovalo tudi veliko občanov, ki podpirajo dejavnost združenja, na pomoč so priskočili tudi nekateri donatorji. Druženje in pozitivna naravnost med gradnjo sta vplivala tudi na porast števila članov združenja. Že dan po otvoritvi strelišča je združenje na njem gostilo strelsko tekmo v ligi Alpe-Adria, ki se je je udeležilo več kot 80 tekmovalcev. Zelo smo ponosni, da je bil na njej izenačen dosednji strelski rekord v disciplini »pištola velikega kalibra«. Strelski poligon je takoj po odprtju začel služiti namenu – na njem potekajo strelske dejavnosti članov, treningi strelske sekcije in druge dejavnosti združenja.

DELOVANJE ZDRUŽENJA V PRIHODNJE

Občinsko združenje slovenskih častnikov Hrastnik tudi v prihodnje načrtuje številne dejavnosti, prioriteta pa ostaja gojenje vojaškostrokovnih vsebin. Pri tem si želimo tesnejšega sodelovanja tako z združenji slovenskih častnikov v državnem okviru kot tudi z do-

moljubnimi in veteranskimi organizacijami v lokalnem okolju. Krepiti želimo domovinsko zavest svojega članstva ter prebivalcev lokalne skupnosti in izgrajevati pozitiven odnos do SV ter drugih struktur obrambnega in zaščitno-varnostnega sistema. Prizadevali si bomo za večjo prepoznavnost združenja kot strokovne stanovske organizacije pri obrambno-vojaških in zaščitno-reševalnih dejavnostih na občinski ravni in širše. Del dejavnosti pa bo še vnaprej namenjen spominsko-domoljubni tematiki in organiziranemu sodelovanju z drugimi sorodnimi združenji in društvi v občini in Zasavju. Predsednik združenja poročnik Gorazd Hafner v viziji prihodnjega delovanja združenja poudarja usmerjenost prioritet v izboljšanje in nadgradnjo že obstoječih ter uvajanje novih dejavnosti. Na področju vojaškostrokovnih vsebin bo tako na prvem mestu vzpodbuda članov strelske sekcije k aktivnejšemu tekmovalnemu pristopu – združenje si je za cilj zastavilo udeležbo dveh moških in dveh ženskih ekip v strelski ligi Alpe-Adria. Na področju sodelovanja s subjekti izven ZSČ je treba nadgraditi obstoječe delo z mladimi. Trenutno je združenje prisotno le pri usposabljanju mladih v vsebinah orientacije na Taboru mladih gasilcev, v prihodnje pa tako načrtujemo srečanje s predstavniki osnovne šole in organizacijami mladih, ki izražajo zanimanje za dejavnosti, ki jih goji združenje.

Za zagotavljanje večjega obsega programa dela bo seveda treba dograditi tudi strelski poligon, ki pa bo tako postal prostor širšega namena in bo poleg strelskih urjenj in tekmovanj omogočal tudi druge dejavnosti v združenju in širše.

Besedilo: Jani Zore, Rudi Senčar in David Srebotnik, fotografije: Jani Zore